

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

نویسنده: ولادیمیر پراخواتیلوف (VLADIMIR PROKHVATILOV)

برگردان: ا.م. شیری

۰۷ جون ۲۰۲۴

کریدور انرژی روسیه و ایران درد سر برای واشنگتن

[هر چه در مورد روابط ایران و روسیه و حتی در باره واقعیت‌های خود روسیه یا اتحاد شوروی مطالب بیشتر تهیه و منتشر می‌کنم، بیش از همان نسبت ابعاد دهشتناک نفوذ سیاسی، ایدئولوژیک، فرهنگی و حتی اخلاقی آنگلساکسون‌ها در جامعه ایرانی که در قالب‌های جعل، دروغ، توهین، فحاشی، بی‌ادبی تجلی می‌یابد، آشکارتر می‌شود.] - شیری

آخر و عاقبت ایران به خیر باد!

*****

طرح‌های مشترک بین روسیه و ایران را واشنگتن از نزدیک زیر نظر گرفته است

مجتبی دمیرچی‌لو، مدیرکل اداره آوراسیا در وزارت امور خارجه ایران در ۱۱ ماه می پیشنهاد کرد یک کریدور انرژی از روسیه از طریق ایران به خلیج فارس ایجاد شود.

وی افزود: امکان استفاده از زیرساخت‌های موجود و ایجاد زیرساخت‌های جدید برای ورود به بازارهای منطقه باید مورد توجه قرار گیرد. در بیست و هشتمین نمایشگاه بین‌المللی نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی ایران (نمایشگاه نفت ایران ۲۰۲۴) همکاری‌های سازنده در این زمینه آغاز شده و چشم‌انداز روشنی داریم.

او همچنین خاطرنشان کرد: ایران و کشورهای منطقه در زمینه صادرات، تبادل و ترانزیت منابع انرژی همکاری می‌کنند.

به گفته مجید چگینی، مدیرعامل شرکت ملی گاز ایران، پیشنهاد ایجاد «هاب انرژی بین مسکو و تهران» تابستان گذشته از سوی طرف روسی مطرح شد.

چگینی که معاون وزیر نفت ایران نیز هست، گفت: توافق‌هایی در این زمینه حاصل شده و مذاکرات در سطح کارشناسی بین مقامات دو کشور ادامه دارد.

جواد اوجی، وزیر نفت ایران، پیشتر در حاشیه هشتمین سمینار بین‌المللی اوپک در وین گفت که تهران مذاکرات با مسکو برای ایجاد هاب گازی را مثبت ارزیابی می‌کند. اوجی گفت: ایران در نظر دارد با مشارکت روسیه، قطر و ترکمنستان هاب گازی در منطقه صنعتی عسلویه واقع در استان بوشهر در ساحل شمالی خلیج فارس ایجاد کند. اگر توافقات بین روسیه و ایران برای ایجاد کریدور انرژی اجرائی شود، ایران می‌تواند سالانه تا ۲۰ میلیارد متر مکعب گاز از روسیه دریافت کند.

سایمون واتکینز، تحلیلگر مالی در مقاله خود در پورتال OilPrice.com نوشت: «دو بیانیه پیاپی در روزهای هفته گذشته در صورت رسیدن به مرحله اجراء، می‌تواند پیامدهای گسترده‌ای برای امنیت خاورمیانه و غرب در سال‌های آینده داشته باشد. یکی از آن‌ها پیشنهاد ایران برای ایجاد «کریدور انرژی» از روسیه به خلیج فارس در ۱۱ ماه می و دیگری، بیانیه ترکیه در ۱۲ می مبنی بر تمایل به خرید گاز و نفت بیشتر از ایران و امکان ترانزیت بعدی این منابع به اروپای شرقی از طریق آن کشور بود. به عبارت ساده‌تر، این رویدادها دو پیامد خواهند داشت. اول، روسیه قادر خواهد بود با استفاده از سازوکارهای طولانی مدت ایران برای جلوگیری از تحریم جریان گاز و نفت – هم به ترکیه و سپس به اروپای جنوبی و شرقی و از طریق عراق به سایر نقاط جهان – بسیاری از محدودیت‌های بین‌المللی فعلی را دور بزند. ثانیاً، ایران می‌تواند به توسعه «پل زمینی» مورد انتظار خود از تهران به بحیره مدیترانه سرعت بخشد». ایجاد کریدور انرژی روسیه-ایران-خلیج فارس بخشی از یک پروژه بزرگتر است که کشورهای خاورمیانه و در وهله اول، سوریه را در بر می‌گیرد.

مجتبی دمیچچی‌لو طی سخنرانی خود در نمایشگاه نفت ایران ۲۰۲۴ تأکید کرد: «باید امکان استفاده از زیرساخت‌های موجود و ایجاد زیرساخت‌های جدید برای دستیابی به بازارهای منطقه بررسی شود. همکاری‌های سازنده [با روسیه] در این زمینه آغاز شده است».

«شاید در روح پاسخ مستقیم به این توافق، روسیه به ایران گفته است که ساخت زیرساخت‌های منطقه‌ای در ایران و سپس در عراق و ترکیه با انجام کارهای مشابه در سوریه تشدید خواهد شد. این به معنای ایجاد دو پل زمینی احتمالی برای ایران از سرزمین اصلی تا سواحل بحیره مدیترانه – یکی در جنوب شرقی ترکیه و دیگری در شمال غربی سوریه است. سایمون واتکینز می‌نویسد، مکانیسم کلیدی برای دستیابی به این هدف، بازسازی برنامه‌ریزی شده خط لوله نفت عراق-سوریه به طول ۸۲۵ کیلومتر است که منطقه کرکوک عراق را به بندر بانیا سوریه در بحیره مدیترانه وصل می‌کند.

خط لوله نفت کرکوک - بانیا در دهه ۵۰ قرن گذشته **احداث** گردید. پمپاژ روزانه ۳۰۰ هزار بشکه نفت از میدین شمالی عراق به یک پالایشگاه نفت در شهر حمص سوریه و از آنجا به پایانه مدیترانه در بندر بانیا را تضمین کرد. در پایان قرن گذشته، خط لوله نفت به مدت تقریباً ۲۰ سال غیر فعال بود. در سال ۲۰۰۰ مجدداً مورد استفاده قرار گرفت، اما در نتیجه بمباران امریکا در طول جنگ عراق در سال ۲۰۰۳ از دور خارج شد. پروژه احیای خط لوله گاز در اسرائیل و کردستان عراق به طور جدی با مخالفت روبه رو شد. زیرا، نفت این منطقه خودمختار عراق سالها از طریق بنادر جبهان و اسکندرون ترکیه به اسرائیل و سایر کشورها صادر می‌شد. نفت از کرکوک به حیفا به اسرائیل پمپ می‌شد و چنین «ارتباطاتی» بین کردستان عراق و اسرائیل تا همین اواخر **برقرار بود**. بر این اساس، فشارهای زیادی برای حذف طرف روسی از مشارکت در پروژه احیای خط لوله کرکوک-بانیا وارد شد.

سایمون واتکینز می‌نویسد: «مقامات ارشد دولت عراق، وزارت نفت و شرکت‌های انرژی در اکتوبر ۲۰۲۳ موافقت کردند که کار روی خط لوله را از سر گیرند و پس از آن بحث‌های مفصلی در مورد زمان‌بندی کار و هزینه‌های بازسازی انجام شود. یک منبع ارشد در صنعت نفت که از نزدیک با وزارت نفت عراق همکاری می‌کند، در مصاحبه اختصاصی به OilPrice.com تأیید کرد که بحث‌ها در مورد این پیوند زیرساختی کلیدی بین عراق و سوریه نه تنها شامل عراقی‌ها، بلکه ایرانی‌ها و روس‌ها را نیز شامل می‌شود».

ایجاد کریدور انرژی روسیه-ایران-خلیج فارس، همراه با احیای خط لوله نفت کرکوک-بانیا، به روسیه اجازه می‌دهد تا نفوذ انرژی خود را به بالکان و جنوب اروپا، به عنوان بخشی از شاخه اقتصادی آینده، گسترش دهد و آن‌ها را از غرب دور نماید و امریکا را به گردن گداهای انرژی زیانبار المان و انگلیس آویزان کند.

روسیه همزمان با پروژه‌های انرژی، در حال اجرای پروژه حمل و نقل شمال-جنوب، شامل ایجاد بزرگترین بزرگراه حمل و نقل به طول ۶ تا ۸ هزار کیلومتر است که با به هم وصل کردن بخش اروپایی روسیه، امکان دسترسی به خلیج فارس را فراهم می‌کند. در ماه می گذشته، آندری بلاتوسوف، معاون اول آن وقت نخست وزیر فدراسیون روسیه در سخنرانی خود در چهاردهمین مجمع بین‌المللی اقتصادی «روسیه-دنیا اسلام» در کازان خاطر نشان کرد: «شرکت‌کنندگان مستقیم این پروژه، کشورهای اطراف خزر - قزاقستان، ترکمنستان، آذربایجان، روسیه و ایران هستند. اما طیف وسیع‌تری از کشورها شامل کشورهای حوزه خلیج فارس، هند، چین، کشورهای آسیای جنوب شرقی، پاکستان و بسیاری دیگر ذینفعان همین پروژه هستند».

موارد زیر از جمله مهم‌ترین مسائل در توسعه کریدور هستند:

- توسعه زیرساخت‌های ریلی مسیر؛

- توسعه زیرساخت‌های جاده‌ای و پست‌های بازرسی در سراسر مرز دولتی؛

- تضمین حمل و نقل بی‌نقص و ایمن؛

- ایجاد شرایط نظارتی کافی برای حمل و نقل کالا.

بلاتوسوف همچنین، توافقیات احداث بزرگترین بخش راه آهن شاخه غربی پروژه آستارا - رشت بین فدراسیون روسیه و جمهوری اسلامی ایران را در ۱۷ می ۲۰۲۳ (۲۷ اردیبهشت ۱۴۰۲) امضاء کرد.

پروژه‌های انرژی و حمل و نقل روسیه و ایران را واشنگتن از نزدیک زیر نظر گرفته است. سایمون واتکینز صراحتاً می‌گوید: «کریدور جدید انرژی بین روسیه و ایران، خطرات زیادی برای غرب دارد».

مجله مؤسسه امریکائی «آسیای مرکزی و قفقاز» (تأسیس شده توسط فردریک استار، مبدع مفهوم «آسیای مرکزی بزرگ»)، با نگرانی در مورد گزارش‌های اخیر «توافقی‌های انرژی روسیه و ایران» اظهار نظر می‌کند و خاطرنشان می‌سازد که تبادل نفت و گاز بین روسیه و ایران در چارچوب کریدور انرژی انجام خواهد گرفت و همکاری با قزاقستان، ترکمنستان و آذربایجان شرط اصلی اجرای آن است.

معمار ستراتیژی امریکا در اوراسیا با اشاره به این که تحریم‌های امریکا علیه ایران در دولت جو بایدن همان شدت فشار حداکثری را ندارد که در دوران ترمپ داشت، خاطرنشان می‌سازد که «تشدید تحریم‌ها می‌تواند اجرای پروژه‌های روسیه و ایران را که باعث تضعیف نفوذ امریکا می‌شوند، پیچیده کند».

با این حال، تجربه جهانی در سال‌های اخیر نشان می‌دهد که تحریم‌های امریکا علیه ایران و روسیه به اهداف خود نمی‌رسد. اما اقتصاد متحدان امریکا را تضعیف می‌کند.

نقل از: [بنیاد فرهنگ ستراتیژیک](#)

۱۷ خرداد- جوزا ۱۴۰۳